

Sygn. akt I UK 113/15

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania C. C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej C. C.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 13 lutego 2014 r., sygn. akt III AUa 1153/13,
z udziałem W. C. - następcy prawnego zmarłego C.C.

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 lutego 2014 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 16 stycznia 2013 r. i oddalił odwołanie C. C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z. z dnia 3 lutego 2011 r., odmawiającej wnioskodawcy prawa do emerytury.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił: 1) naruszenie prawa materialnego, a to: art. 32 ust. 1, 2 i 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 46 i art. 184 ust. 1 tej ustawy w związku z § 2 ust. 1 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w

szczególnych charakterze w związku z postanowieniami działu VI poz. 13, działu XII poz. 6 i działu XIV poz. 24 pkt 1 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego w związku z postanowieniami działu VI i działu XII poz. 1 załącznika nr 1 do zarządzenia Ministra Rolnictwa i Leśnictwa nr 16 z dnia 31 marca 1988 r. - polegające na niewłaściwym zastosowaniu tych przepisów i dowolnym ograniczeniu zakresu prac wykonywanych w szczególnych warunkach tylko do zarządzenia resortowego oraz braku wyjaśnienia, dlaczego praca ubezpieczonego nie może być uznana za pracę wykonywaną w warunkach szczególnych; 2) naruszenie przepisów postępowania, tj.: a) art. 278 § 1 w związku z art 391 § 1 w związku z art 382 k.p.c. polegające na błędnym uznaniu opinii biegłych z zakresu bhp za zbędne i niedopuszczalne; b) art. 378 § 1 k.p.c. polegające na rozpoznaniu sprawy poza granicami apelacji i oparcie rozstrzygnięcia o zarzut niewskazany w apelacji; 3) art. 386 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. polegające na jego niezastosowaniu i wydaniu wyroku reformatoryjnego; c) art. 382 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. polegające na wadliwym sporządzeniu uzasadnienia i niewyjaśnieniu podstawy prawnej zaskarżonego wyroku.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono istnieniem istotnych zagadnień prawnych sprowadzających się do odpowiedzi na pytania: 1) jakie znaczenie mają zarządzenia resortowe dla określenia charakteru pracy w szczególnych warunkach, a szczególnie czy uznanie pracy za pracę wykonywaną w warunkach szczególnych uzależnione jest od ujęcia stanowiska w wykazie resortowym; 2) czy sąd drugiej instancji powinien kierować się zarzutami określonymi w apelacji i czy może wyjść poza te zarzuty; c) w zakresie kwestii dopuszczalności wydania przez sąd drugiej instancji wyroku reformatoryjnego bez zastosowania art. 386 k.p.c.

Postanowieniem z dnia 3 marca 2015 r. Sąd Najwyższy zawiesił postępowanie z powodu śmierci skarżącego. W związku ze zgłoszeniem się

następcy prawnego zmarłego - żony W. C., postępowanie zostało podjęte z jej udziałem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Skarżący odwołał się do przesłanki występowania istotnych zagadnień prawnych. Należy zatem zwrócić uwagę, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158;

z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Skarżący nie zdołał wykazać istnienia tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Przede wszystkim w uzasadnieniu wniosku nie tylko nie można doszukać się jakiegokolwiek argumentacji jurejcznej zmierzającej do wykazania, iż wątpliwości te faktycznie istnieją i są na tyle poważne, że wymagają zaangażowania Sądu Najwyższego, ale - w odniesieniu do dwóch pierwszych sformułowanych przez skarżącego wątpliwości - nawet nie wskazano przepisów prawa, na których tle wątpliwości te miałyby się wyłaniać. Wypełnienie obowiązku przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie zagadnienie prawne nie może być zastąpione przez ograniczenie się do sformułowania samego pytania, jak uczynił to skarżący. Ponadto w zakresie „dopuszczalności wydania przez sąd drugiej instancji wyroku reformatoryjnego bez zastosowania art. 386 k.p.c.”, skarżący żadnego zagadnienia nie konstruuje, chociaż powołany przepis zawiera sześć jednostek redakcyjnych (paragrafów) regulujących różne sytuacje. Sąd Najwyższy na etapie przedsądu nie jest ani uprawniony, ani zobowiązany do poszukiwania w podstawach kasacyjnych lub ich uzasadnieniu okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania i formułowania za skarżącego prawidłowego wniosku w tym zakresie.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

